

N:o 153.

Af herr **L. P. Mallmin**, *angående skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag till statens öfvertagande af besväret med anskaffande af nummerhästar för indelta kavalleriet mot ersättning af vederbörande rust- och rotehållare.*

Med stöd af det lifliga intresse, svenska Riksdagen under de senaste årtiondena ådagalagt för utjemnande och fixering af skattebördorna, vill jag fästa uppmärksamheten på ett onus, hvars ojemnhet är så påfallande, att rättelse deraf synes mig särdeles önskvärd.

Hvad jag velat framhålla, är skyldigheten att anskaffa hästar vid indelta kavalleriet. Genom välvilligt lemnade uppgifter har jag mig bekant, att medeltjenstetiden för nummerhästar vid Lifregementets dragoner under tioårsperioden 1885—1894 varit 5 år 9 månader 8 dagar och att icke under något af dessa år, för sig taget, hästarnes medeltjenstetid uppgått till 6 år. Om man jemför detta förhållande med det faktum, att en viss häst, om turen är god, kan tjena 15 eller ännu flera år, så inser man, hurusom besväret att skaffa nummerhäst verkar så ojemnt, innebär så mycket af slump, att dermed är förenad en risk, som för våra i ekonomiskt afseende ofta svagt lottade rust- och rotehållare i många fall gör bördan hardt när ruinerande.

För att afhjelpa de nämnda olägenheterna, synes mig, som skulle den anordningen vara lämplig, att staten öfvertog skyldigheten att anskaffa nummerhästar vid indelta kavalleriet mot ersättning af de

Bih. till Riksd. Prot. 1895. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 36 Haft. (N:o 153).

rust- och rotehållare, som nämnda besvär nu åligger. Med den anordningen skulle staten kunna till fullo tillgodose de anspråk, som från militär synpunkt böra ställas på kavalleriets hästar, och vederbörande rust- och rotehållare finge förmånen af ett något så när visst och på förhand beräkneligt onus.

Möjligheten att under sådana förhållanden besvärets tunga skulle komma att ökas, derigenom att priset på antagliga nummerhästar skulle ställa sig högre än nu, torde ej vara särdeles beaktansvärd. Hvad staten beträffar, skulle det möjligen högre priset på hästarne säkerligen fullt uppvägas af den besparing, som uppkommer derigenom, att den ersättning, som för närvarande utgår till egare af nummerhäst, som användes vid beväringens öfningar, naturligtvis bortföller, då staten blefve egare till nummerhästarne, hvarförutom säkerheten för staten att erhålla de för ändamålet lämpligaste hästar blefve en förmån, som vore väl värd någon uppoffring. För rust- och rotehållare åter blefve det, när från och med 1904 full ersättning lemnas för besväret, en alldeles likgiltig sak, huru besvärets penningvärde tedde sig. Med mera fog kunde man hysa misstanken, att den af mig förordade anordningen skulle medföra medelbara olägenheter, nemligen med afseende på nummerhästarnes vård. Dervid kunde man antingen resonera så, att, om rust- och rotehållaren sluppe vidkännas kostnaden för anskaffande af den nummerhäst, som han hade i sin vård, han skulle mindre än nu vara intresserad af att väl vårda hästen och på grund deraf vården blifva sämre, hästens duglighet nedsattes samt besvärets tunga ökas, eller ock så, att, om staten skulle vidkännas kostnaden för hästens anskaffande, följden blefve en öfverdrifvet minutiös och sträng kontroll öfver hästens vård med deraf följande trakasserier för rust- och rotehållaren från statsmyndigheternas sida.

Jag för min del tror icke, att någotdera skulle komma att inträffa. Min erfarenhet säger mig nemligen, såväl att rust- och rotehållaren särskildt på grund af djupt rotad god sed hos den svenska allmogen att väl vårda husdjuren skulle i de flesta fall lojalt uppfylla föreskrifna skyldigheter, som ock att de kontrollerande embetsmännen derefter som hittills skulle vara lika angelägna att undvika onödiga trakasserier som att gripa in, der så kräfdes.

Då det spörsmål, jag nu väckt på tal, emellertid är af så invecklad beskaffenhet, att sättet för dess rätta lösning förutsätter en djupgående utredning, särskildt angående tungan af besväret att anskaffa nummerhäst vid de särskilda indelta regementena och corpserna, anser jag för närvarande lämpligast att öfverlemnna frågan till Kongl. Maj:ts beak-

tande, dervid jag särskildt vill påpeka, att, äfven om man hyser tvifvel om önskvärldheten af den anordning, för hvilken jag nu tagit till orda, man dock bör anse omförmälda utredning, om icke nödvändig, så dock af synnerlig nytta, för att de nämnder, som enligt lagen af den 2 december 1892 angående lindring i rustnings- och roteringsbesväret, som periodiskt skola uppskatta besvärets värde, må kunna på ett tillfredsställande sätt lösa sin uppgift.

På grund af hvad jag ofvan anført, får jag vördsamt anhålla,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställa, att Kongl. Maj:t tacktes efter verkställd utredning för 1897 års Riksdag framlägga proposition angående statens öfvertagande af besväret att anskaffa nummerhästar för indelta kavalleriet mot ersättning af vederbörande rust- och rotehållare.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 4 februari 1895.

L. P. Mallmin.

Häruti instämma

Jan Eliasson.

Alfred Kihlberg.